

Wymagania edukacyjne klas 1 – 3 z uwzględnieniem treści nowej podstawy programowej

KLASA I

EDUKACJA POLONISTYCZNA

MÓWIENIE

Uczeń po klasie 1:

- wypowiada się poprawnie pod względem artykulacji;
- stara się swobodnie wypowiadać na różne tematy poprawnie skonstruowanymi zadaniami pojedynczymi;
- uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym;
- potrafi wypowiadać się na temat omawianego tekstu literackiego;
- stara się w zrozumiały sposób wyrażać swoje potrzeby, odczucia lub spostrzeżenia;
- potrafi omówić ilustrację do omawianego tekstu;
- poprawnie zadaje pytania;
- potrafi odpowiadać na zadane pytania;
- opowiada historyjki obrazkowe, ustala kolejność wydarzeń;
- dzieli się wrażeniami z przeczytanych lektur;
- formułuje proste życzenia i zaproszenia;
- bierze udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach;
- poszerza zasób słownictwa oraz struktur językowych, wykorzystując omawiane treści;
- stara się dbać o kulturę wypowiedzi: bezpośrednio zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania;
- stosuje grzecznościowe formy wypowiedzi;
- mówi teksty z pamięci.

SŁUCHANIE

Uczeń po klasie 1:

- słucha ze zrozumieniem prostych poleceń;
- wykonuje proste polecenia wypowiedziane przez nauczyciela lub kolegów;
- słucha ze zrozumieniem prostych zagadek, krótkich tekstów piosenek;
- uczestniczy w rozmowach, nie przerywa wypowiedzi innych, stara się wysłuchać kolegów.

PISANIE

Uczeń po klasie 1:

- kreśli i odwzorowuje wzory literopodobne;
- zna i odróżnia wszystkie wprowadzone litery alfabetu, potrafi kształtnie zapisać je w izolacji;
- w poprawny sposób łączy poznane litery;
- przepisuje bezbłędnie litery;
- pisze w czytelny sposób proste wyrazy;
- stara się zapisywać w czytelny sposób kilkusylabowe wyrazy;
- przepisuje bezbłędnie proste zdania;
- uzupełnia zdania z lukami;
- zapisuje proste wyrazy ze słuchu;
- stara się zapisywać proste zdania ze słuchu;
- stara się pisać estetycznie.

CZYTANIE I OPRACOWYWANIE TEKSTÓW

Uczeń po klasie 1:

- omawiany tekst odczytuje poprawnie i wyrazami;
- nowy tekst odczytuje poprawnie, sylabami i w miarę możliwości wyrazami;

- czyta i rozumie teksty odpowiednie dla jego wieku;
- odpowiada na proste pytania dotyczące przeczytanego tekstu;
- analizuje pod kierunkiem nauczyciela utwory dla dzieci: wyróżnia bohaterów i ocenia ich postępowanie;
- w sposób ekspresywny wyraża treści przeczytanego lub wysłuchanego utworu (mimiką, gestem, plastycznym działaniem lub ruchem);
- przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi;
- zna różne teksty literackie: wiersze, opowiadania, legendy;
- przejawia potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;
- pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników;

GRAMATYKA

Uczeń po klasie 1:

- poprawnie dzieli wyrazy na głoski, stara się poprawnie wyróżnić i nazywać głoski w nagłosie, śródgłosie i wygłosie;
- rozróżnia samogłoski i spółgłoski;
- określa liczbę sylab w wyrazie: wyróżnia sylaby w nagłosie, śródgłosie i wygłosie, zapisuje sylaby w prostych wyrazach, układa wyrazy z rozsypanki sylabowej;
- wskazuje różnicę między głoską a literą;
- zna pojęcie „dwuznak”;
- liczy głoski i litery w prostych wyrazach;
- podaje liczbę wyrazów w zdaniu;
- układa zdania: o wskazanej liczbie wyrazów, z rozsypanki wyrazowej, do ilustracji;
- rozróżnia zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń po klasie 1:

- rozumie, odróżnia i wskazuje podobieństwa w zapisywaniu: „rz”–„ż”, „ó”–„u”, „ch”–„h”;
- rozpoznaje rodzaje zdań;
- rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik;
- potrafi zakończyć zdania odpowiednio do celu wypowiedzi: stawia kropkę na końcu zdania oznajmującego, stawia znak zapytania na końcu zdania pytającego, stawia wykrzyknik na końcu zdania rozkazującego;
- zapisuje wielką literą: początek zdania, imiona i nazwiska, nazwy miast;
- wie, co to jest alfabet;
- dba o poprawność ortograficzną w zapisie podstawowych wyrazów.

EDUKACJA SPOŁECZNO – PRZYRODNICZA

Uczeń po klasie 1:

- rozpoznaje rośliny charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu;
- prowadzi proste uprawy;
- zna warunki konieczne do rozwoju roślin;
- dokonuje obserwacji i przeprowadza proste doświadczenia przyrodnicze;
- jest świadomy, że nie każde rośliny są przyjazne dla człowieka;
- rozpoznaje zwierzęta charakterystyczne dla parku, lasu, pola, sadu i ogrodu;
- prowadzi proste hodowle;

- zna warunki konieczne do rozwoju zwierząt w szkolnych hodowlach;
- wie, jakie korzyści przynoszą zwierzęta w przyrodzie (owady jako sprzymierzeńcy, owady jako szkodniki, rola dżdżownicy);
- wie, w jaki sposób zwierzęta przystosowują się do zimy (odlatują do ciepłych krajów, przylatują do Polski, zapadają w sen zimowy);
- stara się pomagać zwierzętom przetrwać zimę, wie jak należy pomagać zwierzętom przetrwać upalne lato;
- jest świadomy, że chore, dzikie zwierzęta są zagrożeniem dla człowieka;
- wie, że trzeba segregować śmieci;
- potrafi właściwie zachować się w lesie, parku (zachowuje ciszę, szanuje rośliny, nie śmieci);
- podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody;
- wymienia zjawiska atmosferyczne w danych porach roku;
- ubiera się zgodnie z panującą pogodą;
- dokonuje prostych obserwacji pogodowych;
- umie prowadzić obrazkowy kalendarz pogody;
- rozróżnia i nazywa podstawowe znaki drogowe;
- zachowuje bezpieczeństwo, przechodząc przez ulicę;
- zna zasady zdrowego żywienia i stara się je stosować;
- wie, że należy kontrolować u lekarza stan swojego zdrowia;
- stara się dbać o zęby, wie, że należy systematycznie kontrolować jamę ustną u stomatologa.
- uczestniczy w życiu klasy (współpracuje z innymi w czasie nauki szkolnej, współpracuje z innymi w czasie zabawy), wie, że nie wolno krzywdzić słabszych, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, szanuje cudzą własność, przestrzega reguł w społeczności rówieśniczej, wie, co to znaczy być dobrym kolegą;
- potrafi zachować się w miejscu publicznym: w pomieszczeniach szkolnych (biblioteka, sekretariat), w kinie, teatrze;

- wie, jaki zawód wykonują jego rodzice;
- zna sytuację materialną swojej rodziny;
- nazywa relacje między najbliższymi;
- zna zawody i wie, na czym polega praca: policjanta, lekarza, aptekarza, weterynarza, strażaka;
- pamięta numery telefonów alarmowych;
- zna i szanuje symbole narodowe: flagę, godło, hymn Polski;
- wie, że Warszawa jest stolicą Polski;
- wie, co to jest Unia Europejska, poznaje jej flagę.

EDUKACJA PLASTYCZNO- TECHNICZNA

Uczeń po klasie 1:

- rysuje, maluje, wykleja, lepi, wykorzystując różne kształty, barwy, faktury;
- wykonuje ilustracje do opowiadań, baśni, muzyki, sytuacji realnych i zmyślonych;
- dostrzega w układach przedmiotów rytm i stosuje go w swoich pracach;
- rozróżnia i nazywa dziedziny sztuki: malarstwo, rzeźbę, grafikę, architekturę (w oparciu o materiały z podręcznika, albumy, obserwacje najbliższej okolicy, prezentacje w Internecie, telewizję);
- rozpoznaje i nazywa podstawowe narzędzia i materiały związane z omawianymi dziedzinami sztuki (pędzel, farba, dłuto);
- poznaje i tworzy przedmioty związane z tradycją, charakterystyczne dla regionu, (ozdoby choinkowe, pisanki);
- potrafi składać i zaginać papier;
- instruowany przez nauczyciela, wykonuje proste formy przestrzenne (np. wiatraczki zna zasadę jego działania);
- potrafi obrysować szablon, ciąć nożyczkami po linii prostej, łączyć papier za pomocą kleju;
- buduje z klocków konstrukcje rzeczywiste i wymyślone;
- stara się utrzymywać porządek w miejscu pracy, potrafi po sobie posprzątać;

- uczy się bezpiecznie włączać i wyłączać urządzenia elektryczne (np. suszarka do włosów).

EDUKACJA MUZYCZNA

Uczeń po klasie 1:

- zna kilkanaście piosenek, nauczonych ze słuchu;
- zna wartości rytmiczne (ćwierćnuty, pauzy ćwierćnotowej), realizuje proste rytmy, puls rytmiczny;
- reaguje na zmiany tempa, dynamikę, akcent;
- realizuje ruchem tańce, zabawy, improwizuje;
- zna trzy wysokości dźwięków: sol, mi, la;
- realizuje rytmy na instrumentach perkusyjnych;
- wykonuje prosty akompaniament do piosenki;
- rozpoznaje melodie i rytm;
- określa charakter i nastrój utworów, nazywa przynajmniej jeden poznany instrument;
- potrafi w słuchanej muzyce określić różnice i podobieństwa.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Uczeń po klasie 1:

- orientuje się w przestrzeni, poprawnie używając określeń: „bliżej”, „dalej”, „wewnątrz”, „na zewnątrz”, „strona prawa”, „strona lewa”, „na prawo”, „na lewo”, „na skos”, „na”, „nad”, „pod”, „obok”;
- rysuje regularne wzory i szlaczki po śladzie;
- zauważa i rysuje figury w pomniejszeniu i powiększeniu, dostrzega symetrię (zna pojęcie symetrii);
- klasyfikuje przedmioty ze względu na jedną i dwie cechy;

- ustala równoliczność porównywanych zbiorów bez przeliczania elementów;
- określa warunki dla grup przedmiotów, wyodrębnia podgrupy;
- odczytuje i zapisuje liczby od 0 do 20;
- liczy w przód i w tył po jeden w zakresie 20;
- porównuje liczby w zakresie 20, używając określeń: „większa”, „mniejsza”, „równa”, stosuje znaki: $=$, $<$, $>$;
- numeruje piętra, ludzi w kolejce, rzędy, wagony w pociągu, przedmioty ustawione w szeregu (rozumie porządkowy aspekt liczby);
- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10;
- wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie);
- stosuje przemienność dodawania (wie, że kolejność dodawania składników nie ma wpływu na wynik);
- rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią, wspomagane konkretnymi lub rysunkami;
- rysuje ilustracje do zadań z treścią;
- układa pytania do treści zadań;
- rozpoznaje podstawowe figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt;
- mierzy długość przedmiotów za pomocą linijki, określa miarę w centymetrach;
- porównuje długości, używając określeń: „dłuższy”, „krótszy”, „wyższy”, „niższy”;
- waży przedmioty, ciężar wyraża w kilogramach;
- porównuje wagę przedmiotu, używając określeń: „cięższy”, „lżejszy”, „waży tyle samo”;

- odmierza płyny szklankami, objętość wyraża w litrach;
- rozpoznaje monety o wartości: 1 złoty, 2 złote, 5 złotych oraz banknoty: 10 złotych, 20 złotych;

■ zna wartość pieniędzy, potrafi dobierać monety o niższym nominale, aby stanowiły wartość monety lub banknotu, potrafi wybrać monety, którymi może zapłacić za dany produkt, porównuje wartości monet i banknotów;

■ zna nazwy pór roku, miesięcy, dni tygodnia i potrafi je zapisywać;

■ odczytuje i zaznacza pełne godziny na zegarze w systemie dwunastogodzinnym;

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

Uczeń po klasie 1:

- wie, jak wygląda komputer, monitor, klawiatura, mysz;
- z pomocą nauczyciela potrafi uruchomić program;
- wie, jak należy siedzieć przy komputerze (odpowiednia postawa, zachowanie odpowiedniej odległości od monitora);
- wie, że nie można zbyt długo korzystać z komputera.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I HIGIENA OSOBISTA

Uczeń po klasie 1:

- maszeruje, przechodzi z chodu do biegu, zwalnia i przyspiesza bieg, biegnie na sygnał ze startu wysokiego;
- podskakuje, skacze obunóż, jednonóż przez niskie przeszkody (np. przez woreczek);
- dba o prawidłową postawę w chodzie, biegu, siedząc w ławce szkolnej;
- potrafi przejść po narysowanej linii;
- stopniowo zapoznaje się z określeniami: „siad skrzyżny”, „skłon”, „przysiad”, „leżenie na plecach”, „leżenie na brzuchu”;
- chwytą piłkę, rzuca nią do celu i na odległość, toczy po podłodze, próbuje kozłować;

- chętnie uczestniczy w zabawach ruchowych, rozumie proste reguły i potrafi się podporządkować decyzjom sędziego;
- wie, że ma wpływ na swoje zdrowie (stosowny ubiór, aktywność fizyczna, właściwe odżywianie się oraz przestrzeganie higieny);
- wie, że nie może samodzielnie zażywać leków, ani żadnych nieznanych substancji.

KLASA II

EDUKACJA POLONISTYCZNA

MÓWIENIE

W klasie drugiej kontynuuje się doskonalenie umiejętności mówienia oraz uczeń po klasie 2:

- Swobodnie i poprawnie wypowiada się na różne tematy, używając zdań złożonych; · Uczestniczy w rozmowach na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym; · Wypowiada się na temat omawianego tekstu literackiego;
- Opisuje zaistniałe wydarzenia i potrafi je zrelacjonować;
- Nadaje tytuły ilustracjom do omawianych tekstów;
- Formułuje odpowiedzi na zadane pytania;
- Omawia i opowiada historyjki obrazkowe, potrafi samodzielnie wymyślić ich zakończenie;
- Poprawnie opisuje osoby i przedmioty z otoczenia lub przedstawione na ilustracjach; · Formułuje życzenia i zaproszenia;
- Konstruuje własne wypowiedzi, biorąc udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach;
- Stara się dbać o kulturę wypowiedzi: dostosowuje ton głosu do sytuacji, odpowiada na zadawane pytania i zadaje pytania, używając odpowiednich zwrotów grzecznościowych;
- Recytuje z pamięci wiersze i piosenki.

SŁUCHANIE

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności słuchania oraz uczeń po klasie 2:

- Słucha ze zrozumieniem złożonych poleceń;
- Wykonuje polecenia wypowiedziane przez nauczyciela i kolegów;
- Słucha ze zrozumieniem i w skupieniu odpowiednich do wieku wierszy, opowiadań i innych utworów literackich (czytanych przez nauczyciela, słuchanych z płyty CD);
- Aktywnie uczestniczy w rozmowach, zabiera głos w kulturalny sposób.

PISANIE

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności pisania oraz uczeń po klasie 2:

- Pisze czytelnie, kształtnie i płynnie;

- Potrafi utrzymać prawidłowo tempo pisanie;
- Przepisuje proste zdania i proste teksty;
- Potrafi rozwijać zdania oraz układa i zapisuje spójne, poprawne zdania;
- Uzupełnia proste zdania z lukami;
- Dokonuje przekształceń tekstów;
- Zapisuje wyrazy i zdania ze słuchu uwzględnieniem poznanego słownictwa;
Poprawnie przepisuje zdania i krótkie teksty ze słuchu i z pamięci;
- Stara się samodzielnie układać i poprawnie zapisywać życzenia, zaproszenia, listy prywatne, krótkie opisy, kilkuzdaniowe wypowiedzi na określony temat;
- Bierze udział w zbiorowym układaniu różnych form pisemnych;
- Dbą o estetykę i poprawność graficzną pisma;
- Prawidłowo dobiera wyrazy zdrobniałe i o znaczeniu przeciwnym;
- W miarę samodzielnie wykonuje proste zadania domowe.

CZYTANIE I OPRACOWYWANIE TEKSTÓW

W klasie 2 kontynuuje doskonalenie umiejętności czytania i opracowywania tekstów oraz uczeń po klasie 2:

- Samodzielnie czyta omawiany tekst: wyrazami i zdaniami, poprawnie, płynnie, w miarę wyraziście;
- Odczytuje samodzielnie nowy tekst: wyrazami i zdaniami, poprawnie, w miarę płynnie;
Czyta i rozumie teksty odpowiednie dla jego wieku;
- Odnajduje proste informacje w tekście i wyciąga wnioski;
- Rozpoznaje w tekście formy literackie takie jak życzenia, zaproszenia, zawiadomienia;
Czyta tekst z podziałem na role, wyodrębnia dialog w tekście;
- Pod kierunkiem nauczyciela analizuje utwory dla dzieci: ustala kolejność wydarzeń, rozpoznaje bohaterów, ocenia ich postępowanie i uzasadnia swoje opinie, określa czas i miejsce akcji utworu;
- Potrafi ciekawie interpretować teksty, uczestniczy w ich inscenizowaniu;
- Przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi;
- Zapoznaje się z różnymi tekstami literackimi: opowiadaniem, baśnią, legendą, wierszem;
· Uczy się korzystać ze zbiorów bibliotecznych (w tym słowników)

GRAMATYKA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności gramatycznych oraz uczeń po klasie 2:

- Ze zrozumieniem posługuje się określeniami: „wyraz”, „głoska”, „litera”, „sylaba”, „zdanie”;
Doskonali poziom analizy i syntezy głoskowej;
- Wyróżnia głoski w nagłosie, śródgłosie, wygłosie;
- Zna i rozróżnia samogłoski i spółgłoski;
- Potrafi dokonać analizy i syntezy sylabowej;
- Dzieli wyrazy na sylaby;
- Wyróżnia sylaby w nagłosie, śródgłosie, wygłosie;
- Zna różnicę między głoską i literą;

- Liczy głoski i litery w prostych wyrazach;
- Oddziela wyrazy w zdaniu i zdania w tekście;
- Rozumie pojęcie „zdanie”, rozróżnia zdania pytające, rozkazujące, oznajmujące.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności ortograficznych i interpunkcyjnych oraz uczeń po klasie 2:

- Zna alfabet, ustala kolejność wyrazów ze względu na pierwszą literę;
- Potrafi powiedzieć, jakie jest zastosowanie przecinka przy wyliczaniu;
- Wie, że w zależności od rodzaju zdania, na końcu stawia się następujące znaki przestankowe: kropkę, znak zapytania, wykrzyknik;
- Zapisuje wielką literą: imiona i nazwiska, nazwy miast i państw, nazwy gór i rzek; Wskazuje podobieństwa w zapisywaniu spółgłosek miękkich;
- Poprawnie zapisuje spółgłoski miękkie: zapisywanie wyrazów z dwuznakami oraz ze znakiem diakrytycznym;
- Dbą o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną podczas pisanie z pamięci i ze słuchu; Korzysta z ilustrowanych słowników;
- Stosuje popularne skróty przy adresowaniu.

EDUKACJA PRZYRODNICZA I SPOŁECZNA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności przyrodniczych oraz uczeń po klasie 2:

- Zna budowę roślin i warunki ich życia;
- Opisuje życie w ekosystemie: lasu, ogrodu, parku, łąki;
- Wymienia i rozpoznaje rośliny typowe dla wybranych regionów Polski;
- Prowadzi proste uprawy (rozmnaża, sadi, hoduje rośliny);
- Zna i nazywa narzędzia ogrodnicze;
- Dokonuje obserwacji i doświadczeń przyrodniczych (poddaje je analizie, wiąże przyczynę ze skutkiem);
- Zna popularne rośliny doniczkowe (rozpoznaje je, podaje ich nazwy, zna warunki konieczne do ich rozwoju);
- Wie, czym grozi spożycie lub dotknięcie roślin trujących;
- Zna budowę zwierząt i warunki ich życia;
- Potrafi nazwać i wyliczyć zwierzęta typowe dla wybranych regionów Polski; Rozpoznaje i wymienia nazwy zwierząt egzotycznych;
- Pomaga zwierzętom przetrwać zimę;
- Wie, czym grozi kontakt z chorymi i niebezpiecznymi zwierzętami;
- Rozumie potrzebę segregacji śmieci, zna pojęcie „surowce wtórne”, wie, jakie jest znaczenie dla ochrony przyrody używanie opakowań ekologicznych;
- Zna i rozumie zagrożenia przyrody, wynikające z działalności człowieka (zatrucie wody i powietrza, wyrzucanie odpadów, pożar);
- Zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych (powódź, pożar);
- Wie, jak należy zachować się w sytuacjach zagrożenia (powódź, pożar);
- Zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt, roślin (światło słoneczne a cykl

życia na Ziemi);

- Wie, w jaki sposób należy oszczędzać wodę;
- Zna znaczenie wody dla życia ludzi, zwierząt i roślin;
- Podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody;
- Wymienia zjawiska atmosferyczne w danych porach roku, umie obserwować i analizować zjawiska przyrody, dostrzega zmiany w zależności od pór roku;
- Umie wskazać główne kierunki na mapie;
- Nazywa części ciała;
- Potrafi wymienić organy wewnętrzne organizmu człowieka;
- Wie, że ruch to zdrowie;
- Rozumie pojęcie „aktywny wypoczynek”;
- Zna budowę roweru i zasady bezpiecznego korzystania z tego środka lokomocji;
Rozróżnia i nazywa wybrane znaki drogowe;
- Umie bezpiecznie zachować się na ulicy.

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności społecznych oraz uczeń po klasie 2:

- Potrafi wyjaśnić prawa i obowiązki ucznia, stara się je respektować;
- Aktywnie uczestniczy w życiu szkoły;
- Wie, gdzie i w jaki sposób organizować bezpieczne zabawy;
- Zna zasady zachowania się wobec dorosłych i rówieśników, stosuje zwroty grzecznościowe, pomaga kolegom w różnych sytuacjach;
- Rozumie i docenia relacje przyjacielskie;
- Zna miejscowość, w której mieszka, umie wskazać i wyliczyć ważne miejsca w swojej miejscowości, potrafi opisać tradycje;
- Kultuluje tradycje rodzinne;
- Podejmuje obowiązki domowe, stara się dobrze je wypełniać, rozumie potrzebę ich wykonywania;
- Wie, że rodzice za swoją pracę dostają pieniądze, stara się dostosować swoje potrzeby do warunków materialnych rodziny;
- Stara się być dobrym sąsiadem (chętnie służy pomocą, szanuje prawo do odpoczynku);
· Zna i stosuje zasady dobrego zachowania się wobec dorosłych i rówieśników; · Umie powiadomić o wypadku lub innym zagrożeniu;
- Wie, jakie zagrożenia mogą być ze strony ludzi i potrafi o nich powiadomić dorosłych;
Rozpoznaje kłamstwo i stara się mu przeciwstawić;
- Zna zasady zachowania się w różnych miejscach publicznych: w środkach komunikacji publicznej, na poczcie, w sklepie;
- Wie, że wszyscy ludzie są równi wobec prawa, niezależnie od koloru skóry, wyglądu, wyznawanej religii i statusu społecznego, jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości i tradycji kulturowej;
- Zna i szanuje symbole narodowe: flagę, godło, hymn Polski;
- Rozpoznaje hymn Unii Europejskiej.

EDUKACJA PLASTYCZNO-TECHNICZNA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności plastycznych i technicznych oraz uczeń po klasie 2:

- Potrafi rozpoznać i nazwać wybrane dziedziny sztuki: malarstwo, rzeźbę, grafikę; · Nazywa podstawowe zabytki architektury Polski: Wawel, Rynek Główny w Krakowie, Starówkę w Warszawie, Zamek Królewski w Warszawie, Gdańskie Kamienice Starego Miasta; · Rozumie pojęcia: „pejzaż”, „portret”, „martwa natura”, „pomnik”;
- Rozpoznaje charakterystyczne motywy ludowe regionów Polski (haft kaszubski, wycinanki łowickie, strój krakowski, strój góralski);
- Umie wskazać czynności i narzędzia związane z poszczególnymi dziedzinami sztuki; · Podejmuje działania twórcze, dzięki którym doskonalili umiejętności: malowania farbami, rysowania ołówkiem i kredkami, wycinania nożyczkami, zaginania, składania papieru, łączenia różnych materiałów z użyciem kleju, zszywacza biurowego, za pomocą wiązania, odmierzania potrzebnej ilości materiału;
- Wykonuje kompozycje płaskie i przestrzenne według instrukcji lub według własnego pomysłu (makieta domu, meble dla lalki);
- Planuje kolejne czynności i dobiera potrzebne materiały oraz narzędzia;
- Rozpoznaje różne środki transportu (samolot, samochód, statek);
- Zna zasady działania miksera;
- Zna budowę i działanie latarki, porównuje różne modele latarek z punktu widzenia przydatności, łatwości obsługi, ceny;

EDUKACJA MUZYCZNA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności muzycznych oraz uczeń po klasie 2:

- Zna piosenki;
- Zna melodię i słowa dwóch pierwszych zwrotek hymnu Polski;
- Realizuje rytmy za pomocą sylabicznego recytowania, gestów, ruchu i gry na instrumentach; Reaguje na zmiany pulsu rytmicznego, tempa, dynamiki;
- Zna podstawowe kroki polki oraz innego tańca ludowego;
- Aktywnie słucha muzyki;
- Rozpoznaje melodie, rytm, akompaniament;
- Słucha muzyki i określa charakter utworów, odróżnia wykonanie solowe od wykonania zespołowego;
- Rozpoznaje instrumenty: fortepian, gitarę;
- Zna podstawy zapisu nutowego (ćwierćnuta, ósemka, pauza ósemkowa) oraz wysokości nut: re, fa, do;
- Gra na instrumentach proste schematy rytmu i melodie, akompaniuje oraz improwizuje; · Potrafi grać na dzwonkach.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności matematycznych oraz uczeń po klasie 2:

- Odczytuje i zapisuje liczby od 0 do 100;
- Liczy w przód i w tył po jeden i po dziesięć w zakresie 100;
- Potrafi przyporządkować liczbę do konkretnych elementów w zbiorze;
- Porównuje liczby w zakresie 100, używając określeń: „większa”, „mniejsza”, „równa”, stosuje znaki: $=$, $<$, $>$;
- Wskazuje liczby parzyste i nieparzyste w zakresie 100;
- Numeruje piętra, ludzi w kolejce, rzędy, wagony w pociągu, przedmioty ustawione w szeregu (rozumie porządkowy aspekt liczby);
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20 z przekroczeniem progu;
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 bez przekroczenia progu;
- Wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie);
- Stosuje przemienność dodawania (wie, że kolejność dodawania składników nie ma wpływu na wynik);
- Mnoży i dzieli liczby w zakresie 30;
- Wie, że mnożenie i dzielenie to działania wzajemnie odwrotne (sprawdza wynik dzielenia za pomocą mnożenia i odwrotnie);
- Stosuje przemienność mnożenia (wie, że kolejność mnożenia czynników nie ma wpływu na wynik);
- Rozwiązuje łatwe równania z niewiadomą w postaci okienka (wspomagane rysunkami lub konkretnymi);
- Rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią (wspomagane konkretnymi lub rysunkami);
Rysuje ilustracje do zadań z treścią;
- Układa pytania do treści zadań;
- Wskazuje i poprawia proste błędy w treści zadań;
- Rozwiązuje zadania na porównywanie różnicowe;
- Rozpoznaje figury geometryczne: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt, rysuje je po śladzie i samodzielnie;
- Wie, że kwadrat to szczególny przypadek prostokąta;
- Mierzy długość przedmiotów za pomocą linijki, miarę wyraża w centymetrach i milimetrach;
Rozpoznaje, mierzy i rysuje odcinki, długość wyraża w centymetrach i milimetrach; ·
Porównuje długości, używając odpowiednich określeń i znaków;
- Waży przedmioty, wagę wyraża w gramach, dekagramach i kilogramach (nie zamieniając jednostek);
- Porównuje wagę przedmiotu, używając określeń: „cięższy”, „lżejszy”, „waży tyle samo”,
stosuje znaki ($=$, $<$, $>$) pomiędzy wartościami wagi wyrażonymi w tych samych jednostkach;
· Próbuje szacować różne wartości wagi: samochód, człowiek, piórko itp.; · Odmierza
płyn (litr, pół litra, ćwierć litra);
- Wykonuje proste obliczenia, dotyczące wagi i pojemności;
- Rozpoznaje monety o wartości: 10 groszy, 20 groszy, 50 groszy, 1 złoty, 2 złote, 5 złotych oraz banknoty: 10 złotych, 20 złotych, 50 złotych, 100 złotych;

- Zna wartość pieniędzy (potrafi dobierać monety o niższym nominale tak, aby stanowiły wartość monety, czy banknotu o wyższym nominale, potrafi wybrać monety, którymi może zapłacić za dany produkt, potrafi obliczyć resztę, którą powinien otrzymać, płacąc zadany produkt, porównuje wartości monet i banknotów, używając odpowiednich słów i znaków);
- Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII, wie w jakich przypadkach używa się takich liczb (miesiące, piętra);
- Zna nazwy pór roku, miesięcy, dni tygodnia i potrafi je zapisywać;
- Czyta i zapisuje daty;
- Zna liczbę dni w poszczególnych miesiącach;
- Odczytuje i zaznacza godziny na zegarze w systemie dwudziestoczerogodzinnym; Wykonuje proste obliczenia kalendarzowe i zegarowe;
- Określa temperaturę powietrza i ciała człowieka na podstawie odczytów z termometrów.

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności obsługi komputera oraz uczeń po klasie 2:

- Korzysta z odpowiednich do jego wieku programów edukacyjnych;
- Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu (nadwyrężanie wzroku, zła postawa);
- Píše i odczytuje proste teksty;
- Wykonuje proste rysunki;
- Potrafi otworzyć stronę internetową swojej szkoły;

WYCHOWANIE FIZYCZNE I HIGIENA OSOBISTA

W klasie 2 kontynuuje się doskonalenie umiejętności sportowych oraz uczeń po klasie 2:

- Realizuje marszobieg trwający około 10 minut, biega slalomem omijając przeszkody, skacze przez niewielkie przeszkody;
- Skacze przez skakankę, skacze obunóż i jednonóż przez przeszkody (np. przez ławeczkę); Potrafi przejść po ławeczce, przeciąga szarfę wzdłuż ciała;
- Wykonuje ćwiczenia wzmacniające mięśnie brzucha i lędźwi;
- Przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń;
- Kozłuje piłkę, podaje piłkę między partnerami, trafia małą piłką do celu;
- Bierze udział w zawodach sportowych i stara się radzić sobie z przegraną.

KLASA III

EDUKACJA POLONISTYCZNA

MÓWIENIE

W klasie trzeciej kontynuuje się doskonalenie umiejętności mówienia oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Wypowiada się w różnych formach, potrafi ułożyć kilkuzdaniową wypowiedź na dany temat; ✓ Dbą o umiejętny dobór właściwych form komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych;
- ✓ Uczestniczy w rozmowach: prezentuje własne zdanie, potrafi je uzasadnić; ✓ Poszerza struktury składniowe oraz zakres słownictwa, wykorzystując omawiane treści nauczania;
- ✓ Nadaje tytuły ilustracjom do omawianych tekstów;
- ✓ Omawia i opowiada historyjki obrazkowe, analizuje postępowanie bohaterów i potrafi je ocenić;
- ✓ Samodzielnie opowiada przeczytane i wysłuchane teksty;
- ✓ Tworzy dialogi w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach;
- ✓ Konstruuje własne wypowiedzi, biorąc udział w scenkach dramatycznych i autoprezentacjach; ✓ Odtwarza teksty z pamięci: wiersze, piosenki, fragmenty prozy, odpowiednio intonując i uwzględniając zasady interpunkcji;
- ✓ Stara się dbać o kulturę wypowiedzi: poprawnie artykułuje głoski, stosuje pauzy, właściwą intonację przy wypowiadaniu różnego rodzaju zdań.

SŁUCHANIE

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności słuchania oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Słucha ze zrozumieniem poleceń składających się ze zdań wielokrotnie złożonych; ✓ Uważnie słucha wypowiedzi innych i potrafi wykorzystać przekazane informacje; ✓ Wykonuje złożone polecenia wypowiedziane przez nauczyciela i kolegów;
- ✓ Słucha ze zrozumieniem i w skupieniu odpowiednich do wieku wierszy, opowiadań, piosenek i innych utworów literackich, w tym dłuższych fragmentów lektur (czytanych przez nauczyciela, słuchanych z płyty CD);
- ✓ Aktywnie uczestniczy w rozmowach, potrafi odnieść się do wypowiedzi

innych. **PISANIE**

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności pisanie oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Pisze czytelnie, kształtnie i płynnie;
- ✓ Przepisuje zdania złożone i dłuższe teksty;
- ✓ Poprawnie rozmieszcza tekst na stronie;

- ✓ Uzupełnia zdania z lukami;
- ✓ Poprawnie przepisuje ze słuchu i z pamięci zdania proste i złożone oraz krótkie teksty;
- ✓ Samodzielnie, poprawnie układa i zapisuje życzenia, zaproszenia, listy prywatne, krótkie opisy, krótkie opowiadania, kilkuzdaniowe wypowiedzi na dowolny temat (na podstawie opracowanych tekstów oraz twórcze);
- ✓ Stara się dbać o estetykę i poprawność graficzną pisma;
- ✓ Prawidłowo dobiera wyrazy o znaczeniu przeciwnym i bliskoznacznym; ✓ Samodzielnie wykonuje pisemne zadania domowe.

CZYTANIE I OPRACOWYWANIE TEKSTÓW

W klasie 3 kontynuuje doskonalenie umiejętności czytania i opracowywania tekstów oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Potrafi samodzielnie, wyraziście i z zachowaniem ekspresji czytać omawiany tekst; ✓ Potrafi samodzielnie, wyraziście i z zachowaniem ekspresji odczytać nowy tekst; ✓ Odnajduje w tekście informacje oraz fragmenty na określone tematy i wyciąga wnioski;
- ✓ Rozpoznaje w tekście literackie formy użytkowe: notatka do kroniki, list;
- ✓ Analizuje, pod kierunkiem nauczyciela, przeczytane utwory: wskazuje głównych i drugoplanowych bohaterów, dokonuje oceny ich postępowania, zaznacza wybrane fragmenty tekstu, układa dalszy ciąg wydarzeń;
- ✓ Czyta lektury wskazane przez nauczyciela;
- ✓ Zna różne teksty literackie: opowiadanie, baśń, legendę, wiersz, teksty popularnonaukowe, komiksy, kroniki;
- ✓ Przejawia wrażliwość estetyczną i rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi;
- ✓ W miarę możliwości korzysta ze zbiorów bibliotecznych (encyklopedii) i innych źródeł informacji (Internetu).

GRAMATYKA

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności gramatycznych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Rozpoznaje i tworzy samodzielnie wszystkie rodzaje zdań;
- ✓ Dokonuje przekształceń zdań;
- ✓ Grupuje wyrazy według cech znaczeniowych: nazw osób, zwierząt, roślin i rzeczy;
- ✓ Odnajduje w zdaniu wyrazy określające czynności, wskazuje określenia rzeczownika; ✓ Dobiera słownictwo do podanego tematu;
- ✓ Potrafi rozwinąć zdanie.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności ortograficznych i interpunkcyjnych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Zapisuje wielką literą: nazwy popularnych zabytków, niektóre tytuły książek i czasopism, przydomki;
- ✓ Rozumie funkcję przecinka i stosuje go przy wyliczaniu;
- ✓ Zna zastosowanie dwukropka przy wyliczaniu;
- ✓ Dbą o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną podczas pisania ze słuchu oraz tekstów pisanych samodzielnie.

EDUKACJA PRZYRODNICZA I SPOŁECZNA

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności przyrodniczych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Potrafi opisać sposoby odżywiania się zwierząt;
- ✓ Wie, na czym polega praca: sadownika, rolnika, ogrodnika, pszczelarza;
- ✓ Rozumie komunikaty pogodowe podawane w środkach masowego przekazu; ✓
Wie, jakie spotyka się zagrożenia wynikające z działalności człowieka (palenie śmieci, wypalanie łąk, kłusownictwo, hałas);
- ✓ Rozumie, na czym polegają zagrożenia ze strony przyrody: (huragan, lawina, śnieżnica), wie, jak należy zachować się w takich sytuacjach;
- ✓ Umie wskazać, rozróżnić i nazwać charakterystyczne cechy krajobrazów Polski (krajobraz nadmorski, górski, nizinny) ;
- ✓ Potrafi wyjaśnić jak funkcjonuje przyroda w różnych porach roku;
- ✓ Wie, czym grozi spożycie lub dotknięcie roślin trujących;
- ✓ Umie opisać życie w ekosystemie pola i zbiorników wodnych (wymienia nazwy podstawowych zwierząt i roślin wodnych, nazywa różne zbiorniki wodne, zna warunki życia organizmów w danym środowisku);
- ✓ Potrafi omówić znaczenie lasu dla człowieka;
- ✓ Wie, jaki jest wpływ przyrody nieożywionej (skały i minerały: glina, węgiel, sól) na życie ludzi, zwierząt i roślin.

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności społecznych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Aktywnie uczestniczy w życiu szkoły, zna jej tradycje, wie co to jest sztandar szkoły, stara się uczestniczyć w szkolnych uroczystościach;
- ✓ Szanuje symbole narodowe, zna ważniejsze wydarzenia historyczne, potrafi wyliczyć nazwiska wybitnych Polaków oraz ich osiągnięcia;
- ✓ Umie wskazać symbole, kojarzące się z ważnymi miastami Polski;
- ✓ Potrafi wskazać na mapie ważne miasta i miejsca Polski (góry, rzeki) ;
- ✓ Zna swoją miejscowość, potrafi opowiedzieć o jej przeszłości;
- ✓ Umie wskazać zabytki i pomniki w regionie, w którym mieszka;
- ✓ Podejmuje obowiązki domowe, stara się dobrze je wypełniać, rozumie potrzebę ich wykonywania;
- ✓ Stara się uczestniczyć w uroczystościach lokalnych;
- ✓ Zna ważne osobistości, pochodzące z rodzinnej miejscowości lub najbliższej

okolicy. **EDUKACJA PLASTYCZNO-TECHNICZNA**

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności plastycznych i technicznych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Rozumie pojęcia: „scena rodzajowa”, „autoportret”, „sztuka nowoczesna”; ✓ Umiejscawia i nazywa wybrane budowle Europy i świata: Koloseum, Wieżę Eiffla, Akropol, operę w Sydney, Statuę Wolności ;
- ✓ Zna dyscypliny sztuki: fotografię, film, przekazy medialne, rzemiosło artystyczne; ✓ Potrafi stworzyć przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka (pisanki, palmy, kompozycje z bibułki);
- ✓ Zna zasady działania odkurzacza;
- ✓ Zapoznaje się z przeznaczeniem: komputera, laptopa, telefonu komórkowego (porównuje różne modele, ceny, wygląd zewnętrzny);
- ✓ Zapoznaje się z budową roweru, poznaje działanie prądnicy rowerowej, uczy się, jak dbać o rower;
- ✓ Potrafi korzystać ze środków komunikacji dostępnych w miejscu zamieszkania oraz wie, z jakich środków transportu korzystają ludzie mieszkający w różnych częściach Polski.

EDUKACJA MUZYCZNA

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności muzycznych oraz uczeń po klasie 3:

- ✓ Zna piosenki oraz kanony;
- ✓ Zna melodię i słowa trzech zwrotek hymnu Polski;
- ✓ Realizuje rytmy poprzez rytmiczne recytowanie przysłów, gesty, ruchy i grę na instrumentach;
- ✓ Reaguje na zmiany metrum, tempa, dynamiki;
- ✓ Zna podstawowe kroki trojaka oraz innego tańca ludowego;
- ✓ Aktywnie słucha muzyki;
- ✓ Rozpoznaje i odróżnia głosy wokalne: sopran, bas;
- ✓ Określa charakter utworów, odróżnia wykonanie solowe od zespołowego; ✓ Zna podstawy zapisu nutowego (półnuta, cała nuta, pauza półnutowa);
- ✓ Rozpoznaje wysokości nut: si, do górne;
- ✓ Potrafi zagrać na instrumentach proste schematy rytmu, melodii do akompaniamentu, improwizuje utwory muzyczne z zachowaniem odpowiedniej artykulacji;
- ✓ Zna podstawy gry na flecie i kontynuuje naukę gry na dzwonkach.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności matematycznych oraz uczeń po klasie

- 3: ✓ Odczytuje i zapisuje liczby od 0 do 1000;

- ✓ Liczy w przód i w tył po jeden, po dziesięć i po sto w zakresie 1000;
- ✓ Potrafi przyporządkować liczbę do konkretnych elementów w zbiorze; ✓ Porównuje liczby w zakresie 1000, używając określeń: „większa”, „mniejsza”, „równa”, stosuje znaki: $=, <, >$;
- ✓ Wskazuje liczby parzyste i nieparzyste w zakresie 1000;
- ✓ Rozumie porządkowy aspekt liczby;
- ✓ Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 z przekroczeniem progu;
- ✓ Wie, że dodawanie i odejmowanie to działania odwrotne (sprawdza wynik dodawania za pomocą odejmowania i odwrotnie);
- ✓ Stosuje przemienność dodawania (wie, że kolejność dodawania składników nie ma wpływu na wynik);
- ✓ Mnoży i dzieli liczby w zakresie 100;
- ✓ Wie, że mnożenie i dzielenie to działania wzajemnie odwrotne (sprawdza wynik dzielenia za pomocą mnożenia i odwrotnie);
- ✓ Stosuje przemienność mnożenia (wie, że kolejność mnożenia czynników nie ma wpływu na wynik);
- ✓ Rozwiązuje łatwe równania z niewiadomą w postaci okienka (wspomagane rysunkami lub schematami);
- ✓ Rozwiązuje jednodziałaniowe zadania z treścią (wspomagane schematami lub rysunkami); Rysuje ilustracje do zadań z treścią;
- ✓ Układa pytania do treści zadań;
- ✓ Wskazuje i poprawia błędy w treści zadań;
- ✓ Rozwiązuje zadania na porównywanie różnicowe;
- ✓ Oblicza obwody figur geometrycznych: trójkąta, kwadratu, prostokąta (miarę wyraża w centymetrach);
- ✓ Mierzy długości za pomocą metra krawieckiego, taśmy mierniczej (miarę wyraża w centymetrach);
- ✓ Rozwiązuje zadania z treścią i wykonuje obliczenia dotyczące miar bez wyrażeń dwumianowanych;
- ✓ Mierzy i rysuje odcinki o długości wyrażonej w centymetrach i milimetrach, porównuje ich długość;
- ✓ Waży przedmioty, wagę wyraża w gramach, dekagramach i kilogramach (nie zamieniając jednostek);
- ✓ Porównuje wagę przedmiotu, używając określeń: „cięższy”, „lżejszy”, „waży tyle samo”, stosuje znaki ($=, <, >$) pomiędzy wartościami wagi wyrażonymi w tych samych jednostkach;
- ✓ Szacuje wagi różnych przedmiotów;
- ✓ Wykonuje obliczenia dotyczące wagi i pojemności;
- ✓ Rozpoznaje monety o wartości: 10 groszy, 20 groszy, 50 groszy, 1 złoty, 2 złote, 5 złotych oraz banknoty: 10 złotych, 20 złotych, 50 złotych, 100 złotych, 200 złotych; ✓ Zna wartość pieniędzy (potrafi dobierać monety o niższym nominale, aby stanowiły wartość monety, czy banknotu o wyższym nominale, potrafi wybrać monety, którymi może zapłacić za dany

produkt, potrafi obliczyć resztę, którą powinien otrzymać, płacąc za dany produkt, porównuje wartości monet i banknotów, używając odpowiednich określeń i znaków); ✓ Zna nazwy pór roku, miesięcy, dni tygodnia i potrafi je zapisywać;

✓ Czyta i zapisuje daty;

✓ Zna liczbę dni w poszczególnych miesiącach;

✓ Odczytuje i zaznacza godziny na zegarze w systemie

dwudziestoczworgodzinnym; ✓ Wykonuje obliczenia kalendarzowe i zegarowe.

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności obsługi komputera oraz uczeń po klasie 3:

✓ Potrafi w miarę potrzeb korzystać z Internetu jako źródła informacji;

✓ Zna różne adresy Internetowe;

✓ Odczytuje emotikony jako zakodowane uczucia i nastroje.

WYCHOWANIE FIZYCZNE I HIGIENA OSOBISTA

✓ W klasie 3 kontynuuje się doskonalenie umiejętności sportowych oraz uczeń po klasie 3:
Realizuje marszobiegi trwające około 15 minut;

✓ Wykonuje przewrót w przód;

✓ Oburącz odbija lekką piłkę sposobem górnym;

✓ Podbija piłkę stopą i kolaniem;

✓ Potrafi rzucić piłką lekarską;

✓ Jeździ na rowerze, wrotkach, przestrzegając zasad bezpieczeństwa;

✓ Przestrzega zasad sportowej rywalizacji;

✓ Dbą o bezpieczeństwo w czasie zajęć ruchowych;

✓ Posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem.